

گزارش فضای کسب و کار ۲۰۱۱

"بیزنس ایرانی"

بانک جهانی فضای کسب و کار ایران را نسبت به پارسال کمی بهتر ارزیابی کرده است.

• حمایت از سرمایه گذاران (Protecting Investors): این شاخص شامل ۴ زیر شاخه است که بین صفر تا ۱۰ تغییر می کنند و هر چه میزان بالاتر باشد، نشان دهنده شفافیت بیشتر، مسئولیت بالاتر، قدرت شکایت بالاتر و حمایت بیشتر است. بر اساس گزارش اخیر، امتیاز ایران از حیث میزان تعهد ریاست، میزان شفافیت و قدرت حمایت از سرمایه گذار به ترتیب ۴، ۵ و ۳ بوده، اما از لحاظ سهولت پیگیری شکایت از سوی سهام داران، به کشورمان نمره صفر داده شده است.

• پرداخت مالیات (Paying Taxes): هدف از تدوین این شاخص، ارزیابی تعداد مراحل، مدت زمان مورد نیاز برای پرداخت مالیات و نرخ کلی مالیات ها است. بر این اساس، تعداد دفعاتی که یک کار آفرین در کشورمان باید مالیات پرداخت کند ۲۰ بار و تعداد ساعاتی که برای آماده سازی، پُر کردن فرم ها و پرداخت مالیات باید سپری کند، ۳۴۴ ساعت در سال اعلام شده است. همچنین نرخ نهایی مالیات در ایران معادل ۴۴/۱ درصد از کل عواید سالانه می باشد.

در این خصوص می توان به دو مؤلفه قدرت حقوقی (شاخص بین صفر تا ۱۰) و عمق اطلاعات اعتباری (شاخص بین صفر تا ۶) اشاره کرد که هر چه بالاتر باشند، نشان دهنده آسان تر بودن فرآیند اخذ اعتبارند. لازم به ذکر است که نمره کشورمان از حیث دو شاخص مذکور ۴ اعلام شده است. همچنین در این زمینه باید میزان پوشش دفاتر عمومی و خصوصی ثبت اطلاعات، مورد توجه قرار گیرد.

در میان ۱۸۳ کشور جهان، ایران رتبه ۱۲۹ را از حیث سهولت کسب و کار به خود اختصاص داده است که این رتبه، رشد دو پله ای را نسبت به سال گذشته نشان می دهد. در جدیدترین گزارش بانک جهانی از فضای کسب و کار در جهان، ۹ شاخص، ملاک ارزیابی کشورها قرار گرفته که این شاخص ها عبارتند از شروع کسب و کار، اخذ مجوزهای ساخت، ثبت اموال، اخذ اعتبارات، حمایت از سرمایه گذاران، پرداخت مالیات، تجارت برون مرزی، اجرای قراردادهای و تعطیلی کسب و کار.

ساخت، ثبت اموال، اخذ اعتبارات، حمایت از سرمایه گذاران، پرداخت مالیات، تجارت برون مرزی، اجرای قراردادهای و تعطیلی کسب و کار.

• شروع کسب و کار (Starting a Business): شاخص ترکیبی شروع کسب و کار به چالش هایی که یک کارفرمای اقتصادی برای راه اندازی یک فعالیت اقتصادی جدید پیش رو دارد اشاره می کند. بر اساس گزارش اخیر، تعداد مراحل لازم برای راه اندازی کسب و کار در ایران ۶ مرحله است که روی هم رفته ۸ روز زمان می برد. همچنین هزینه راه اندازی و حداقل سرمایه مورد نیاز برای شروع کسب و کار جدید در کشورمان به ترتیب ۳/۱ و ۰/۸ درصد از درآمد سرانه می باشند.

• اخذ مجوزهای ساخت (Dealing with Construction Permits): این شاخص به بررسی تعداد مراحل، مدت زمان و هزینه هایی می پردازد که یک کارآفرین برای اخذ مجوزهای ساخت یک انبار برای مصارف صنعتی طی می کند. طبق گزارش بانک جهانی، روند اخذ مجوزهای ساخت در ایران شامل ۱۷ مرحله بوده، ۳۲۲ روز طول می کشد و هزینه ای معادل ۳/۳۸۲ درصد از درآمد سرانه کشورمان را به خود اختصاص می دهد.

• ثبت اموال (Registering Property): این شاخص، تعداد مراحل، مدت زمان و هزینه هایی را که یک کار آفرین برای ثبت اموال خود متحمل می شود، دربرمی گیرد. ایران رتبه ۱۵۶ را از لحاظ این پارامتر کسب کرده است. همچنین تعداد مراحل، مدت زمان و هزینه این کار برای متقاضیان راه اندازی کسب و کار، به ترتیب ۹ مرحله، ۳۶ روز و ۱۰/۵ درصد ارزش اموال مربوطه می باشد.

• اخذ اعتبارات (Getting Credit): این متغیر، وضعیت ثبت و مبادله اطلاعات اعتباری و قدرت حقوق قانونی وام دهندگان و وام گیرندگان را اندازه گیری می کند.

کسب و کار در ایران و کشورهای منتخب

شاخص	آمریکا	امارات	ترکیه	چین	سنگاپور	آلمان	ایران
رتبه شروع کسب و کار	۹	۴۶	۶۳	۱۵۱	۴	۸۸	۴۲
تعداد مراحل	۶	۸	۶	۱۴	۳	۹	۶
زمان مورد نیاز (روز)	۶	۱۵	۶	۳۸	۳	۱۵	۸
هزینه (درصد از درآمد سرانه)	۱/۴	۶/۴	۴/۰	۴/۵	۰/۷	۴/۸	۳/۱
حداقل سرمایه (درصد از درآمد سرانه)	۰/۰	۰/۰	۹/۹	۱۱۸/۳	۰/۰	۰/۰	۰/۸
رتبه اخذ مجوز	۲۷	۲۶	۱۳۷	۱۸۱	۲	۱۸	۱۴۳
تعداد مراحل	۱۹	۱۷	۲۵	۳۷	۱۱	۱۲	۱۷
زمان مورد نیاز (روز)	۴۰	۶۴	۱۸۸	۳۳۶	۲۵	۱۰۰	۳۲۲
هزینه (درصدی از درآمد سرانه)	۱۲/۸	۳۵/۸	۲۳۱/۴	۵۲۳/۴	۱۹/۷	۶۱/۸	۳۸۲/۳
رتبه ثبت اموال	۱۲	۴	۳۸	۲۸	۱۵	۶۷	۱۵۶
تعداد مراحل	۴	۱	۶	۴	۳	۵	۹
مدت زمان (روز)	۱۲	۲	۶	۲۹	۵	۴۰	۳۶
هزینه (درصدی از ارزش اموال)	۰/۵	۲/۰	۳/۰	۳/۶	۲/۸	۵/۱	۱۰/۵
رتبه پرداخت مالیات	۶۲	۵	۷۵	۱۱۴	۴	۸۸	۱۱۵
پرداخت ها (تعداد در سال)	۱۱	۱۴	۱۵	۷	۵	۱۶	۲۰
زمان (ساعت در سال)	۱۸۷	۱۲	۲۲۳	۳۹۸	۸۴	۲۱۵	۳۴۴
نرخ کل مالیات (درصد از سود)	۴۶/۸	۱۴/۱	۴۴/۵	۶۳/۵	۲۵/۴	۴۸/۲	۴۴/۱
رتبه تجارت برون مرزی	۲۰	۳	۷۶	۵۰	۱	۱۴	۱۳۱
تعداد اسناد صادرات	۴	۴	۷	۷	۴	۴	۷
زمان صادرات (روز)	۶	۷	۱۴	۲۱	۵	۷	۲۵
تعداد اسناد واردات	۵	۵	۸	۵	۴	۵	۸
زمان واردات (روز)	۵	۷	۱۵	۲۴	۴	۷	۳۲
رتبه تعطیلی کسب و کار	۱۴	۱۴۳	۱۱۵	۶۸	۲	۳۵	۱۱۱
زمان مورد نیاز (سال)	۱/۵	۵/۱	۳/۳	۱/۷	۰/۸	۱/۲	۴/۵
هزینه تعطیلی (درصدی از ارزش شرکت)	۷/۰	۳۰/۰	۱۵/۰	۲۲/۰	۱/۰	۸/۰	۹/۰
رتبه کل	۵	۴۰	۶۵	۷۹	۱	۲۲	۱۲۹

استخراج: «اقتصاد ایران» از گزارش کسب و کار ۲۰۱۱ بانک جهانی

• تجارت برون مرزی (Trading Across Borders): این شاخص، کلیه مراحل الزامی برای صادرات و واردات محموله استاندارد کالا را از طریق حمل و نقل دریایی گردآوری می‌کند. از بُعد صادرات، اسناد لازم، زمان طی شده و هزینه صادرات به ترتیب شامل ۷ سند، ۲۵ روز و هزار و ۹۰ دلار به ازای هر محموله می‌باشد. همین موارد برای واردات ۸ سند، ۳۲ روز و هزار و ۷۳۵ دلار به ازای هر محموله گزارش شده است.

• اجرای قراردادهای (Enforcing Contracts): سهولت یا سختی‌های اجرای قراردادهای تجاری در این شاخص محاسبه شده و کارآمدی سیستم قضایی یک کشور در حل و فصل اختلافات تجاری مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. اطلاعات این شاخص از طریق بررسی قوانین آیین دادرسی مدنی و دیگر قوانین مربوط به آیین رسیدگی در

دادگاه‌ها و پرسش‌نامه‌هایی که توسط حقوق‌دانان محلی متخصص در این زمینه تکمیل شده، گردآوری شده‌اند. در این خصوص، گذراندن ۱۷ مرحله و ۵۰۵ روز برای رسیدگی پرونده‌ها در کشورمان لازم است.

• تعطیلی کسب و کار (Closing a Business): این شاخص از سه زیر شاخه شامل زمان پایان دادن به کسب و کار، هزینه تعطیلی و نرخ بازستانی (درصدی از مطالبات که توسط بستانکاران شرکت ورشکسته قابل وصول است) تشکیل شده است. مدت زمان مورد نیاز برای تقسیم کامل بدهی‌ها و مطالبات شرکت ورشکسته و خاتمه فرایند در ایران ۴/۵ سال طول می‌کشد و هزینه دادخواهی و سایر هزینه‌های قابل پرداخت ۹ درصد از کل دارایی‌های باقیمانده را تشکیل می‌دهند. همچنین نرخ بازستانی ۲۳/۱ درصد می‌باشد. ■

نقش گردشگری در اقتصاد ایران

میهمانان خارجی ما

سهام ما از صنعت توریسم در مقایسه با رشد منطقه خاورمیانه بسیار ناچیز است.

در حال حاضر، گردشگری بزرگترین صنعت خدماتی جهان شناخته می‌شود و رشد آن، تغییرات اجتماعی و اقتصادی شدیدی را به دنبال داشته است. طبق آمارهای منتشر شده از سوی سازمان جهانی گردشگری (UNWTO)، دریافتی همه کشورهای از محل گردشگری بین‌المللی در سال ۱۹۵۰ بالغ بر

۲/۱ میلیارد دلار بوده که این رقم در سال ۲۰۰۹ به ۸۸۶ میلیارد دلار رسیده است و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۱ به یک تریلیون دلار برسد.

گردشگری به عنوان صنعتی نوپا در سال‌های اخیر تأثیرات زیادی بر وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جهان داشته است. ایجاد اشتغال، ارز آوری، تعادل منطقه‌ای، کمک به صلح جهانی، کمک به سرمایه‌گذاری در میراث فرهنگی و جلوگیری از برون‌کوچی جمعیت و مانند اینها، از جمله مزایای این صنعت بوده‌اند.

کشور ما از نظر جاذبه‌های جهانگردی در ردیف دهم و از نظر برخورداری از بیشترین تنوع زیستی کره زمین در ردیف پنجم جهان قرار دارد، اما از لحاظ جذب گردشگر از جایگاه خوبی برخوردار نیست، تا آنجا که سهم درآمد گردشگری کشور، حدود یک

هزارم درآمد جهانی از این صنعت است. طبق آمار سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، تعداد گردشگران وارد شده به کشور در نیمه نخست سال ۸۹ یک میلیون و ۵۴۸ هزار نفر بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴۰/۵ درصد رشد را نشان می‌دهد. با این حال، در صحت رقم مذکور تردیدهای زیادی وجود دارد و حتی با فرض

درستی آن، به هیچ وجه در حد و اندازه کشوری چون ایران نیست.

بررسی‌ها نشان می‌دهند که اکنون صنعت گردشگری پس از صنایع نفت و خودرو سازی سومین صنعت پُردرآمد جهان است. بر اساس آمارهای ارائه شده، سالانه ۳/۵ میلیارد سفر انجام می‌شود که ۷۰۰ میلیون آن بین کشوری و ۲/۸ میلیارد آن، مربوط به مسافرت‌های داخلی است. از مجموع سفرهای بین کشوری، سهم ایران یک میلیون و پانصد هزار سفر (حدود ۰/۲ درصد از میزان جهانی) می‌باشد.

گردشگری و رشد اقتصادی

صنعت گردشگری می‌تواند راهکاری مناسب برای کسب درآمدهای ارزی سرشار برای کشور و در نتیجه رشد اقتصادی بالاتر باشد. در سال ۱۹۹۸

گردشگری بین‌المللی حدود ۸ درصد از کل درآمدهای جهان و ۳۷ درصد از صادرات بخش خدمات را به خود اختصاص داده است. همچنین بر اساس پیش‌بینی‌های رسمی سازمان جهانی گردشگری، درآمد حاصل از گردشگری در سطح جهان تا سال ۲۰۲۰، به ارزش تقریبی ۲ تریلیون دلار در سال خواهد رسید. لازم به ذکر است که بانک جهانی، درآمد ایران را از محل جذب گردشگر در سال ۲۰۰۹ حدود یک میلیارد دلار پیش‌بینی کرده که آفت ۳۳ درصدی را در قیاس با سال قبل نشان می‌دهد. همچنین این رقم، تنها ۰/۱۹ درصد از محصول ناخالص داخلی (GDP) ۳۹۴/۵ میلیارد دلاری ایران را در این سال تشکیل می‌دهد.

علاوه بر اثرات مستقیم، گردشگری به صورت غیرمستقیم هم بر رشد اقتصادی تأثیر می‌گذارد. در واقع در اثر رونق گردشگری، آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که به این بخش کالا یا خدمت ارائه می‌دهند و یا محصول آن را مصرف می‌کنند، همراه با آن حرکت خواهند کرد. یعنی گردشگری می‌تواند به عنوان موتوری برای رشد اقتصادی عمل نماید که سایر فعالیت‌ها را نیز به دنبال خود به حرکت درآورد.

البته میزان تأثیر گذاری صنعت گردشگری بر رشد اقتصادی کشور به عوامل گوناگونی بستگی دارد که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

• افزایش اشتغال خارجی‌ان در صنعت گردشگری سبب می‌شود وجوه کمتری در اقتصاد کشور جریان یابند و به این ترتیب اثر گذاری توریسم بر رشد اقتصادی کاسته شود.

• اگر کشورمان در تولید و عرضه محصولات و خدمات گردشگری متکی به خود نباشد، بخش قابل توجهی از وجوهی که گردشگران در آن هزینه می‌کنند، باید برای تأمین این منابع مجدداً خارج شود.

• افزایش سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی و مخارج دولت برای گسترش زیرساخت‌های اقتصادی-اجتماعی مورد نیاز صنعت گردشگری برای گسترش و افزایش فزاینده محصول ناخالص ملی ضروری است.

گردشگری در جهان

